

Güneşin Sarı Kanatları-Otantik Öğrenme Durumu

Çerçeve:

Bu otantik öğrenme durumu 3. Sınıf öğrencilerinin 2018 İlkokul Öğretim Programlarından, birinci dönem içinde yer alan değer, beceri, yetkinlik ve kazanımlara ulaşmalarını sağlamak üzere üç ay sürmesi beklenmektedir. Aktiviteler bireysel olarak sağlıklı ve doğru beslenme bilinci kazanma, çevresinde buna karşı farkındalık oluşturma, sağlıklı beslenme duyarlılığı uyandırma, sağlık ile beslenme arasındaki ilişki ve önemini vurgulanması.

Projedeki temel amaç; öğrencilerin aktif olarak derse katılması, fikir üretmesi, duygu ve düşüncelerini farklı yollarla ifade etmelerinin sağlanması, aldığı sorumluluğu yerine getirmesi, tüm öğrencilerin aktif katılımını sağlamak, kendini ifade edebilmesi için cesaretlendirmek, teknolojiyi etkin ve doğru bir şekilde kullanmak, okulda öğrendiklerinin günlük yaşamla ilişkisinin farkına varmak, sınıf dışında uygulama fırsatı vermektir.

Senaryo:

Günlük yaşamda insanların sağlıklı beslenip beslenmediklerini, bunu ne kadar yapabildiklerini tespit etmek amaçlanmıştır.

Okul ve aile çevresindeki insanları bilinçlendirmek ve sağlıklı beslenmenin önemini vurgulamak için çeşitli etkinlikler tasarlanmıştır. Bir diğer amaç da bir kısım sağlık sorunlarının kötü ve yanlış beslenmeden kaynaklandığının, ayrıca insan vücudunun besin kaynaklı hassasiyetinin olabileceği rahatsızlıkların farkındalığının sağlanmasıdır. Sağlıklı ve doğru bir beslenme kültürü kazandırmaktır.

Oluşturulan senaryoda derse ait kazanımlar otantik bağlam bileşeni dikkate alınarak gerçek hayat ile doğrudan ilişkilendirilmesi amaçlanmıştır.

Aşama-1 Uğraşma ve sorgulama

Öğretmen derse girmeden kalemle el ve koluna kırmızı benekler yapar, kaşınarak sınıfa girer. Öğrenciler ders esnasında bunu merak ederek sebebini sorarlar. Öğretmen sebep olarak besin alerjisi olduğuna vurgu yapar. Akşam yediği çilekli bisküviden dolayı sabah kalktığında her yerinde benekler gördüğünü söyler. Sağlıklı ve doğru beslenme ile çevredeki insanların bu konudaki alışkanlıkları hakkında bir tartışma konusu başlatır. Tartışma sonunda yaşam için zaruri olan beslenmeden doğan gerçek dünya problemlerinin varlığını fark ederek, birden fazla çözüm yolu bulmak için öğretmen rehberliği ve öğrenci katılımı sağlanır.

Dersin sonunda öğrenciler sağlıklı beslenme konusuyla ilgili düşüncelerini ortaya koyarlar. Sonrasında öğretmen öğrencilerine beslenme problemlerinin ne olduğunu, bunun çözümü için neler yapılabileceği ile ilgili araştırma yapmalarını ister. Ayrıca bir hafta boyunca kendi beslenmeleriyle ilgili beslenme günlüğü tutmaları istenir. Ertesi günden sonra günlüğün yazılmasını hatırlatmak için öğretmen kendi yazdığı günlüğü de göstererek hatırlatır. Verilen araştırma ödevi sonuçları bir hafta sonra öğrencilerce incelenip yorumlanır.

Bu veriler sonucunda öğrenciler beyin fırtınası yaparak, kendisinin ve çevresinin sağlıklı ve doğru beslenme yapmadığının, bu konu hakkında bilgi eksikliği olduğunun farkına varabilir. Bunun üzerine öğretmen öğrencilerin görüşlerine katkıda bulunur. Bu problem için öğrenciler

sınıfa bir işbirliği teklif eder. Diğer öğrenciler bu teklifi beğenebilir ve çalışmaya istek duyabilir. Yapılan ilk çalışma iş bölümüdür. Buna göre; öğrenciler gruplara ayrılarak görev paylaşımı yaparlar. Gruba sokulmak istenmeyen öğrencileri öğretmen rehberlik ederek yönlendirir. Birinci grubun bu alanda uzman ile görüşmesi ve bilgi toplaması beklenmektedir. Bu konuda hangi uzmandan faydalanabileceği sorularak öğrencilere beslenme uzmanı buldurulur.

İkinci grubun sağlıklı ve doğru beslenme ile ilgili kütüphane, gazete, dergi, internet gibi kaynaklardan doğru ve düzeyine uygun bilgi toplayıp araştırma yapması beklenir.

Üçüncü grup da çevrelerindeki insanların beslenme alışkanlıklarını gözlem ile, röportajlarla ve menülerin fotoğraflanması ile incelemeleri beklenir.

Öğrencilerin belirleyebileceği diğer görevler için grup sayısı artırılabilir.

Grupların yaptığı çalışmalar sonunda edindikleri bilgileri tüm sınıfla paylaşması beklenir.

**Yapılan tüm çalışmalar bir öğrenci ve öğretmen tarafından fotoğraflanacaktır.(Dezavantajlı öğrenciler görevlendirilebilir.)

Yapılan çıkarım:

Grupların çalışmaları işbirliğini, öğrenme ve araştırma yapma motivasyonlarını artırması ve grup içi iletişimin artması beklenmektedir. Araştırma yaparken çevreyle etkileşime giren öğrencilerde, olası internetten edinilen farklı verilerden dolayı eleştirel ve şüpheci bakış açısına sahip olmaları beklenir. Kendi ilgileri doğrultusunda yaptıkları araştırma etkinlikleri ile merakları uyanır. Beslenme uzmanı ile görüşen grupta kariyer bilinci gelişmesi, mesleğe karşı ilgi duyulması beklenebilir. Toplanan haber ve verilerde karşılaştığı sağlıksız beslenen ve besin hassasiyeti olan insanlara empati duyması, açlıkla karşı karşıya olan insanlara karşı yardım etme ihtiyacı duyması, israfı fark etmesi beklenebilir. Araştırmanın sınıf ortamında arkadaşlarıyla paylaşımı ile eleştiri yapma becerisini geliştirmesi ve dilimizi doğru ve etkili kullanma becerisi, hitabet yetenekleri gelişmesi beklenir. Toplanan haberleri ve verileri tasnif etme ve karar verme becerilerinin gelişmesi beklenir.

Aşama II -Öğrenme Süreci:

Öğrenciler edindikleri bilgilerden sonra bu bilgileri okulundaki diğer öğrencilere ve velilere hangi etkinliklerle ulaştıracıklarına karar verebilirler. Farklı alanlara yönelik birden fazla etkinlik yapmaya karar verilmesi beklenir. Bu süreçte otantik öğrenmenin çoklu bakış açısı ve roller bileşeni de gerçekleştirilmiş olacaktır. Dikkat çekme aşamasının önemini fark edeceklerdir. Yapılacak görev dağılımında öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerine göre etkinlikler esnasında dayanışma ve işbirliği sergilemeleri beklenir. Etkinlikler sonunda değerlendirme ölçekleri hazırlanıp grup üyelerince ve öğretmen tarafından doldurulması sağlanacak.

Birinci etkinlik: Grupça önceden hazırladıkları röportaj soruları ile edindikleri bilgilerden sonra beslenme uzmanıyla beslenme kaynaklı hastalıklarla ilgili merak uyanması sonucu, bir çocuk doktorunu sınıfa davet etmeleri beklenebilir. Doktor ile daha önceden iletişim kurularak çocukların seviyesine göre bilgi vermesi istenebilir. Sınıfa çocuk doktorunun geleceği gün öğrenci velilerine bilgi verilir ve katılımları sağlanabilir.

İkinci etkinlik; Doktordan edindikleri bilgiler ışığında yanlış beslenme kaynaklı çocuk hastalıkları ile vücudun besinlerle tetiklenen hassasiyeti sonucu oluşan alerji, şeker (diyabet), çöl yak gibi hastalıklara karşı farkındalık geliştirmek, bilgiyi paylaşmak için el broşürü (geri dönüştürülmüş kâğıtlar kullanılarak*) ve afiş hazırlamak için tüm sınıfın çalışma yapması beklenir. Bu broşürler diğer sınıflardaki arkadaşlarına dağıtılır.

* Broşür yapmak için geri dönüştürülebilir kâğıtlar kullanılarak geçmiş dönem bilgileriyle kendi kâğıdını kendileri yapacaklar.

Üçüncü etkinlik Yapılan araştırmalar sonucu edindikleri bilgiler doğrultusunda sağlıklı besinleri almak üzere bir alışveriş planlaması yapılması beklenmektedir. Öğrenciler doldurdukları izin dilekçeleriyle okul idaresine giderek alışverişe gitmek için idari izin alırlar. Bu alışveriş sırasında öğrenciler 4-5 grup yapılacak, (güvenliklerini sağlamak amacıyla her grubun yanında bulunması için birer veliden yardım alınacak, ancak alışveriş sırasında veliler müdahale etmeyecek). Bu iş için öğrencilere belirli bir bütçe ayarlanacak, alışveriş listesi daha önceden grup üyeleri tarafından ortak hazırlanmış olması, ürün alınırken bilinçli tüketici davranışlarını göstermesi beklenir. Alınan sağlıklı besinlerden oluşan ürünler ile sağlıklı bir beslenme çantası hazırlanması öngörülmektedir.

Dördüncü etkinlik; Çekimi yapılacak yemek programı için bir lokanta ismi ve tabelası hazırlanması, sınıf içinde yarışma şeklinde yapılır. Bu yarışma görsel sanatlar dersinde verilen kartonlara gruplar halinde bulunan isimlerin çeşitli şekillerde yazılıp süslenmesi şeklinde olabilir. Lokantamızın hassas insanlara da hitap etmesi dolayısıyla diğer yerlerden farkının tabelalarda belirtilmesine özen gösterilecek. Bir grup öğrencinin de jüri olarak belirlenen kriterlere göre seçim yapması beklenir. Yarışma esnasında müziğe meraklı bir grup öğrenci de konuyla ilgili kendi müziklerini yapmaya teşvik edilebilir.

Beşinci etkinlik; Yarışma sonucu seçilen isimlerden tabelamız hazırlandıktan sonra öğrencilerin sevdiği sağlıklı bir menü (okulda rehberliğimizde şeker hastalığı ve glüten alerjisi gözetilerek) hazırlanacak, gönüllü öğrencilerimiz ve bir büyüğü, mutfak ortamında yemek programı kameraya çekilir. Sonrasında diğer çocuklarla sınıfta paylaşımı yapılır. Bu velilerden biriyle anlaşarak çocukların sevdiği bir yemek, izleme sonrasında sürpriz olarak sınıfta yemek üzere sunulur.

Son etkinlik; Öğrenciler proje başında yaptıkları beslenme günlükleri gibi, proje sonunda yine bir günlük beslenme tablosunu bir hafta boyunca tekrar yaparak, her iki veri karşılaştırılacak beslenme alışkanlıklarında nasıl bir gelişme olduğu saptanabilecektir. Bu karşılaştırma sonucu grafik ve tablolarla görselleştirilebilir.

YAPILAN ÇIKARIMLAR:

Proje sonucunda öğrenciler öğretimin sınıftan çıkıp dışarıdan da edinilebileceğini, öğretmen dışındaki uzmanlardan da uygun şekilde yararlanabileceğini, hayatında karşılaştığı problemlere çoklu bakış açısıyla birden çok çözüm yolu bulunabileceğini, kendisine en uygun çözümü kendi iradesiyle seçebileceğini, fikir alışverişi ile işbirliği neticesinde seçimler yapabileceklerini, sosyalleştiklerini ve özgüvenlerinde gelişme olduklarını gözlemleyebileceklerdir. Daha evvel kazandıkları ön bilgi ve becerilerle kağıt yapma, sağlık ve hijyen vb konularda yansıtmayı kullanacaklardır. Öğretmenin elindeki beneklerden başlayan

akış, uzman görüşmesi, broşür ve afiş hazırlama ve sunma, lokanta ismi belirleme, sağlıklı menü ve yemek videosu çekme ve izleme, sağlıklı bir beslenme çantası hazırlama ile devam ederken hayatın gerçeklerini yaparak yaşayarak öğrenmeye gideceklerdir.

Bunun yanı sıra dilimizi doğru, etkili kullanma becerisi, araştırma-soruşturma becerisi, iletişim becerisi etkili şekilde desteklenecek, etkinliklerle kişiye değer verme ve empati becerisi gelişecek, ahlaki değerlere önem verilecek, matematiksel olarak para kullanımı, dört işlem becerisi, grafik oluşturma becerileri geliştirilecektir. İstek ve ihtiyaç ayırımına alışverişte varacak, bütçeyi dengelemek için ince hesaplar yapmaya zorlanacak, bilinçli tüketici davranışlarını göstermeye çalışacaklardır. Alışveriş listesi hazırlanırken empati, paylaşma, adalet duygusu, hoşgörü gibi değerler kazandırılacaktır.

Aşama III-İletişim

Planlanan tüm çalışmalar gerçekleştirildikten sonra, öğrencilerin sağlıklı ve doğru beslenmenin kendi ve çevresi tarafından hayata geçirilmesi için paylaşılması hedeflenmiştir. Sınıfta bilgisayara ilgi duyan öğrencilerle, çalışmalar esnasında çekilen fotoğrafların yer aldığı bir slayt hazırlanması planlanmıştır. Bu “.....” gibi bir slogan ile afiş ve broşürlerle akranlarının bilgilendirilmesi yapılabilir. Velilere yapılan bir davet ile projenin baştan sona nasıl yapıldığı ile ilgili sunum öğrenciler tarafından konferans salonunda slayt gösterisi eşliğinde yapılması beklenmektedir. Tüm çalışmaların bir öğrenci ve öğretmen tarafından çekilen fotoğrafları(**) sunumun yapılacağı salonda sergilenecektir. Tüm çalışmalar aynı zamanda okulun web sayfasından gösterilecektir. Yapılacak son gösterime davet edilecek yerel medya aracılığıyla yaygınlaştırılması hedeflenmiştir. İlk görüşülen beslenme uzmanına ve çocuk doktoruna yaşattığı farkındalık için tüm bu etkinliklerden sonra sınıf olarak bir teşekkür mektubu yazılacaktır.

Yapılan çıkarım:

İletişimde çocuklar akran ve yakın çevresiyle olabildiğince iletişime geçmiş, yaptığı çalışmaları, edindikleri deneyimleri paydaşlarına (akranları, veliler, okul personelleri, doktor ve uzmanlar) sunarak kazandıkları becerileri sergileyeceklerdir. Böylece proje ile ulaşılabilecek hedefin daha geniş bir kitleye ulaştırılması sağlanmış olacaktır. Kazanımlardan sağlıklı beslenme konusundakilerin sınıf dışına taşınarak otantik öğrenme durumu sayesinde günlük hayat içinde uygulamaya konularak etkili öğrenme sağlanması hedeflenir. Verilen ödevlerden hoşlanmayan çocuklar etkinliklerde aktif rol alarak sorumluluklarını eksiksiz yerine getirebilirler. Geleneksel öğrenme yöntemlerinden sıyrılan öğretmen, öğrencilere etkinliğini azaltıp koçluk yaparak aktif rolü öğrencilere vermiştir.

Öğrencilerin teknolojiyi de eğitim alanında aktif kullanmaları sağlanmıştır.

Genel çıkarım:

Yapılan tüm çalışmalarda öğretmen sadece rehber konumunda olacaktır. Öğrenciler bilgileri kendi çabalarıyla bulup değerlendirerek kullanacaktır. Bunları yaparken görsel araştırma, röportaj, gibi metodları nasıl kullanacaklarını öğreneceklerdir. Araştırma yaparken bilgiye hangi yollardan ulaşacaklarını, işlerine yarayacak kısımları nasıl ayırt edeceklerinin kararını vererek , eleştirel düşünme ve karar verme ile anlamlı hale getireceklerdir. Türkçeyi etkili, doğru bir şekilde kullanma becerisini geliştireceklerdir. Sunum yapma ve iletişim becerileri ile

özgüvenleri geliŒecektir. Yaptıkları afiŒ, broŒür alıŒmalarıyla yaratıcı düŒünme becerileri geliŒmiŒ olacaktır. Grup alıŒmaları ile iŒ birliği ve sorumluluk duyguları geliŒecektir. Öğrenmenin sadece sınıf duvarları arasında değil, okul dıŒında da devam ettiği somut olarak anlaşılacaktır. Yapılan otantik öğrenme etkinliğinde öğrenci kendi edindiği bilgileri analiz edebilecek, değerlendirecek, sentezleyerek motivasyonunu artıracak, öğrenmeyi daha kalıcı hale getirecektir.

Değerlendirme ölçekleriyle (öz değerlendirme, akran değerlendirmesi, grup değerlendirmesi vb.)alıŒmalarındaki gelişme ve eksiklikleri karşılaŒtırma fırsatı bulup, kendini tanımaya başlayacaktır.